

Parkinson en psychose

Mensen met de ziekte van Parkinson kunnen last krijgen van ongewone belevingen die niet overeenkomen met de werkelijkheid. Dit zijn psychotische belevingen die de vorm van een denkstoornis (bv. achterdochtige waan) of een waarnemingstoornis (bv. hallucinaties) kunnen aannemen. Van de patiënten met Parkinson heeft 20 tot 40% last van psychotische belevingen tijdens de ziekte.

Symptomen

Psychoses worden bij de ziekte van Parkinson vooral gekenmerkt door een stoornis in de waarneming, zoals visioenen en het horen van stemmen. Mensen zien soms vreemde beelden met mensen en dieren, die angst kunnen veroorzaken. Zij kunnen er in verschillende mate last van hebben; soms treedt het alleen 's nachts op. Slaapproblemen en levendige dromen kunnen de eerste tekenen zijn van een psychose. Mensen met deze klachten beseffen soms goed dat de beelden niet echt zijn, maar kunnen er ook van overtuigd zijn dat ze het werkelijk zien of horen, ondanks dat anderen het niet waarnemen.

Oorzaak

Het optreden van een psychose bij de ziekte van Parkinson kan veroorzaakt worden door:

- de ziekte van Parkinson zelf
- het gebruik van sommige antiparkinsonmedicatie
- een andere lichamelijke aandoening

De kans op het optreden van een psychose wordt vergroot door: een hogere leeftijd, een langere ziekteduur, geheugenklachten en stoornissen in de aandacht en slechtziendheid.

Behandeling

Psychotische belevingen kunnen over het algemeen goed behandeld worden en zijn vaak geen reden voor opname in een verzorgings- of verpleeghuis. Wanneer er sprake is van een andere lichamelijke aandoening, moet die eerst worden behandeld. Wanneer medicatie de oorzaak van de psychotische belevingen is, wordt in eerste instantie geprobeerd om de dosering te verlagen.

Helaas is het risico groot dat de symptomen van Parkinson daarna in ernst toenemen. Het gewenste effect van de medicatie op de beweging en het ongewenste psychotische effect moeten daarom iedere keer tegen elkaar worden afgewogen.

In sommige situaties is het beter om de voorgeschreven medicatie te vervangen door andere medicatie. Als dit niet mogelijk is, kan een medicijn tegen psychose worden voorgeschreven. Er zijn twee soorten medicijnen mogelijk: Atypische antipsychotica zijn veelgebruikte medicijnen tegen psychoses, vooral clozapine. Acetylcholinesteraseremmers worden voorgeschreven bij patiënten met dementie bij de ziekte van Alzheimer of Parkinson, omdat ze mogelijk een remmend effect hebben op dementie en tevens effectief zijn tegen psychoses.

Wat u kunt doen

Wanneer u merkt dat u belevingen hebt die niet door anderen worden waargenomen, zijn dat tekenen van een psychose. Het is verstandig om dit serieus te nemen en contact op te nemen met uw behandelend arts. Het optreden van psychotische belevingen is ook voor de partner/familie een ingrijpende emotionele gebeurtenis. Advies over hoe zij daar mee om moeten gaan is nodig. Daarbij kunnen een parkinson-verpleegkundige, de wijkverpleging of medewerkers van de geestelijke gezondheidszorg een rol spelen.

10 feiten over psychose bij Parkinson

- Een psychose is een ongewone beleving die niet overeenkomt met de werkelijkheid.
- 20 tot 40% van de patiënten met de ziekte van Parkinson heeft last van psychoses.
- Psychoses kunnen een gevolg zijn van Parkinson, maar ook van bepaalde medicatie of een andere lichamelijke aandoening.
- Bij hogere leeftijd of een langer ziektebeeld neemt de kans op psychoses toe.
- Psychoses zijn meestal goed te behandelen; de behandeling is afhankelijk van de situatie van de patiënt.
- Als medicijnen de oorzaak zijn van een psychose, kan worden gekozen voor een lagere dosering of vervangende medicatie.
- Het gewenste effect van de medicatie op beweging en het ongewenste psychotische effect moeten iedere keer tegen elkaar worden afgewogen.
- Er zijn twee soorten medicijnen tegen psychose: atypische antipsychotica en Acetylcholinesteraseremmers.
- Neem tekenen die duiden op een psychose serieus; neem contact op met uw arts.
- Psychotische belevingen zijn ook voor familie en vrienden ingrijpend; vraag advies hoe ermee om te gaan.